

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 230. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 4-го жовтня 1939. No. 230. Jersey City, N. J., Wednesday, October 4, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕСТЕРІГАЄ АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ

ВАШИНГТОН. — Німецький уряд вніс на руки американського уряду ноту, в якій перестерігає американські кораблі, щоб вони, переїжджаючи океан, не поводитись підозріло. В ноті говориться, що американські кораблі не повинні гасити світла, а повинні їхати зовсім свіло й поверто. Далі, не повинні їхати „завісом“, вкінці отверти на перше домагання німецької субмарини, або німецького воєнного корабля, станути і підчинитись ревізії. Та понадує не повинні узброюватись у ніяку зброю, як теж не шукати ніякої конвойної охорони. Коли американські кораблі не будуть підчинятись тим розпорядкам, то для них грозить небезпека, говориться в тій німецькій ноті.

ПОМЕР КАРДИНАЛ МУНДЕЛЯЙН.
ШКАГО. — Тут помер у 67 році життя шкаговецький архієпископ, Джордж кардинал Мунделяйн. Він належав до найвпливовіших католицьких кардиналів в Америці. Був приятелем президента Рузвельта. Походив з Іст Сайду в Нью Йорку. Помер у сні на удар серця.

ВАГАННЯ ДОВКОЛА НОМІНАЦІЇ СУДДІ ЛІМЕНА.
ОЛБАНІ. — В політичних колах є вагання, чи добре буде ставити на кандидата найвищого стейт-ового суддю брата губернатора Лімена, Ірвінга Лімена. Його кандидатуру вже затвердили Демократична Партія й деякі робітничі організації. Колиб Лімен був вибраний найвищим суддею нью-йоркського стейту тоді дві основні адміністраційні галузі, із трьох, спочивалиб у руках двох рідних братів.

ПЕРШІ „СТРИЛИ“ В КОНГРЕСІ ВІДНОСНО ЕМБАРГА.
ВАШИНГТОН. — У сенаті підняв дебати вигосив першу промову в користь задуманої зміни в неутралітетів законі сенатор Питмен, кажучи, що повалення ембарга й заборона возити на американських кораблях воєнні продукти причиняться багато до вдержання миру в Америці. Проти нього вигосив промову сенатор Бора, кажучи, що дозвіл продавати зброю воюючим краям готов притягнути воюючі краї до самих берегів Америки: своїми бойовими літаками воюючі краї готові пробувати бомбардувати наші фабрики зброї, в яких будуть виробляти зброю для їхніх противників.

„ПАНАМСЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ“.
ПАНАМА. — На всеамериканській конференції в Панамі представники 21 американських країв згодились проголосити спільну „Панамську декларацію“, яка домагається від воюючих країв, щоб вони не полагоджували своїх збройних конфліктів у тій прибережній смузі, в котрій плавають їхні кораблі, заспокоюючи домашню всеамериканську миролюбну торгівлю.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД ДАЛІ ПРИЗНАЄ ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД.
ВАШИНГТОН. — Секретар Гол заявив, що американський уряд далі признає польський уряд і формально признає існування польської держави. Бо через те, що хтось фізично наїхав чийсь край, це не значить, що той край перестав існувати, говорив Гол. Зокрема Гол підтвердив признание нового польського уряду, що створився в Парижі на місці старого. Американський амбасадор Бидел, що колись був у Варшаві, тепер перебуває в Парижі, при новім польським уряді.

ЗАТОПИЛИ ДОМІНІКАНСЬКИЙ КОРАБЛИК.
САН ХУАН (Пуерто Ріко). — Як пояснюють офіційні кола, домініканський воєнний кораблик, в зударі з французьким кружляком, затопився. Та приватні відомості кажуть, що французький кружляк навмисно затопив цей домініканський кораблик, а то тому, що перехопив його, як той на морі давав газоліну німецьким субмаринам. Що хтось засобом на широкім морі німецькі субмарини, це французькі власті підозрівали давно. Тепер вони мали покарати одного справника.

ЖИДІВСЬКИЙ КОНГРЕС УХВАЛЮЄ ПОМІЧ СВОІМ БРАТАМ.
НЮ ЙОРК. — Отверто і без ніякого страху радив жидівський конгрес над положенням жидів з Польщі й у висліді ухвалив прийти їм з можливою найбільшою поміччю. Говорили на тім конгресі такі жиди, що беруть також велику участь в американським житті та вважають себе „дуже добрими американцями“. Президентом того конгресу був рабін Вайс, відомий з широкої діяльності в Демократичній Партії. Конгрес ухвалив також резолюцію з політичним підкладом, а саме, піддержувати Польщу у відзисканні її самостійности.

КОМІТЕТ ДАЕСА ПРИ РОБОТІ В ШКАГО

ШКАГО. — Комітет Даеса переніс хвилювою своєю роботою до Шкага, де почав доходження проти місцевої галузі американської комуністичної партії. Офіси останньої були перешукані агентами комітету.

ЯН КЕПУРА В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК. — Студи приїхав відомий польський співак Ян Кепура. Він сказав, що в Парижі записався до польського легіону, але його скоро звільнили і звелили їхати до Америки виконувати свої кантракти. „Видно вони думали, що я краще співаю, ніж стріляти“, говорив Кепура.

А. Ф. П. ПРОТИ ЕМБАРГА

СІНСІНАТІ. — Конвенція Американської Федерації Праці ухвалила резолюцію, що домагається повалення „ембарга“, себто заборони вивозити зброю. Інші резолюції домагаються від уряду, щоб охороняв Америку від війни та щоби при відповідній нагоді вплинув на Європу, щоб та замирилась.

ІТАЛІЯ ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЯМ

РИМ. — Треба надіятись, що тепер по повороті міністра заграничних справ, Чіана, з Берліну Мусоліні дасть лізнати, чого можна буде надіятись по Італії, колиб не прийшло до європейського замирення.

ПОЛЬСЬКИЙ ЛЕГІОН

ПАРИЖ. — Ген. Сікорський, новий польський прем'єр, заповів, що небавом буде виставлений у Франції польський легіон з 125,000 жовнів, що піде битися з Німеччиною. Буде виданий локлик до американських поляків, щоб вступали до цього легіону.

ОГЛЯДАЙТЕ ВАРШАВУ!

БУДАПЕШТ. — Вже є німецькі оголошення подорожних бюр, щоб вибиратись в подорож до давньої Польщі й оглядати „чудове місто Варшаву“.

НІМЕЦЬКА ЛІНІЯ ВІДДАЄ СВОЇ ДОКИ

НЮ ЙОРК. — Німецька корабельна лінія Норт Джерман Ллойд повідомила нью-йоркський департамент доків, що

НІМЕЧЧИНА ПРОГРАЛА НА СПІЛЦІ З СОВЕТАМИ

ПАРИЖ. — Така є думка в політичних колах, що Совети здобули без проливу крові великі дипломатичні успіхи, які матимуть далекосягдні значіння. Вони забрали Німеччині всі впливи на Балтику, бо Латвія, Естонія, Литва і Фінляндія є вже так якби в їх руках і видані на ласку Советів. Скоро буде в них поширений більшовизм у такий самий спосіб, як його тепер ширять більшовики на західно-українських землях і в Білорусії.

ЗА ПОЛЬЩУ, АЛЕ БЕЗ УКРАЇНИ І БІЛОРУСІ

ЛОНДОН. — Англія готується до такої війни з Німеччиною, яка триватиме дуже довго й то в Советами по німецьким боці. Але рішучею склонила вона і до замирення. Та передумовою цього замирення мусило би бути відновлення Чехословаччини без Судетів і Польщі. Що до цієї останньої, то переконані, що навіть на випадок, якби Англія досягнула повну перемогу над Німеччиною, західно-українські й білоруські землі не будуть могли ввійти в склад нової Польщі.

НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКИЙ ПАКТ.

Представники Німеччини й Росії приготували до підписання пакту, котрим розібрано польську державу. Сталін показує начерк пакту російському прем'єрові Молотову. За ними стоїть із заложеними руками фон Рібентроп, німецький міністер заграничних справ. Світлинку переслано з Берліну.

ЛЕТІЛИ, ЧИ НЕ ЛЕТІЛИ НАД БЕРЛІНОМ?

ЛОНДОН. — Міністерство авіації подає, що британські літаки літали серед місячної ночі над Берліном, розкидали летючки, зняли фотографії й щасливо вернулись назад. Тим міністерство хоче дати Німеччині до зрозуміння, що можуть зробити англійські летуни Берлінові, колиб так зачали скидати бомби замість летючок.

ТАКА ДОЛЯ!

БУКАРЕШТ. — Найбільша особа Польщі, польовий маршалок Смігли-Рилз, є тепер у розлучливім положенні. Вважають його за дезертира, а деякі польські офіцери не хочуть навіть з ним влитатись і сідати до столу.

131-ЛІТНІЙ СЕРБ.

У місті Рібар, у південній Сербії, живе 131-літній магометанин. Він брав участь у повстанні боснійського феодала Гусейна Граждевича проти султана в 1832 р. Старець почувається добре й хвалиться, що має 300 внуків.

ВАНДАЛИ НИЩАТЬ ШКОЛИ.

Невисліджені покищо вандали знищили в Киченер, Онт., обстанову і вікна в трьох місцевих школах, а в одній також і радіоапарат. В іншій знищили піанно. В одній школі шкоди вносять 500 доларів. Власті не годні пояснити мотивів тих вандалств. Давніще вандали знищили в такий спосіб одну місцеву церкву.

МАДЯРСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИЙНЯВ ВАЛЮТОВИЙ ЗАКОН.

На днях розбирав мадьярський парламент проєкт валютного закону, бо показалося, що старий закон не досить строгий на оборону „воєнної мадьярської господарської життя — пенга“. Приватний капітал утікає за кордон, а на світових біржових ринках пенге катастрофально паде.

ВИСОХЛА КРИНИЦЯ — ВІЗНИЦЕЮ.

Англійська поліція натрапила під Назаретом у Палестині на висохла криницю, в якій було 10 арабів. Виявилося, що заплхали їх там арабські постанці та ввезли впродовж 2 місяців за акцією, звернену проти них.

ЗАХІДНЯ УКРАЇНА І БІЛОРУСЬ ЗАВАЛЕНІ КОМУНІСТИЧНОЮ ПРОПАГАНДОЮ

МОСКВА. — Совети ввозять до ново занятих західно-українських і білоруських земель цілі вагони советської літератури та засипують села й містечка Західної України та Білорусі тисячами комуністичних летючок і брошур.

„Правда“ про більшовизацію.
Американський кореспондент описує за московською „Правдою“, як працюють у Західній Україні й Білорусі советські політичні комісари, що входять в українські й білоруські землі разом з першими рядами советської армії. Отож ті комісари відбувають з советськими жовнірами лекції, навчаючи їх, які мають давати відповіді українському і білоруському населенню. Як пише „Правда“, то тут іде про те, щоб советські жовніри всюди давали одні й ті самі відповіді. Далі „Правда“ розписується про те, як ревно політичні комісари працюють разом з старшинами і жовнірами над тим, щоб населення зрозуміло якнайскоріше комуністичну науку, а зокрема щоб знало, як настановляти советські ради на місцях.

Як з релігією?
„Правда“ подає з забраного Советами міста Вильна, що там уже перестали вчити в школах польської історії, але також перестали вчити і релігії — на бажання „учнів, або родичів“.

Маркс і Ленін.
До Білорусі вислано повно білоруських учителів разом з „білоруською літературою“, але в привезених бібліотеках є, щоправда, твори писані білоруською юмовою, але тільки твори — Маркса і Леніна.

Москалі бажалиб чимскорше прибути у вільдніні...
Американський кореспондент подає, що є повно москалів, які дуже хотілиб відвідати „визволених братів“ і поїхати поглянути на Західну Україну і Білорусь. Але, пояснює кореспондент, тут іде цілком про що інше. Ті, що хотілиб поїхати, певні, що на занятих землях дістануть повно такого товару, якого не годні дістати в себе, або який був у Советях, але дуже поганої якості.

ПРОПАВ БЕЗ СЛІДУ.

МОСКВА. — Юрія Матусінського, радника польської амбасаді в Москві, що був консулом у Києві, покликав у Києві представник советського комісаріату заграничних справ, і він десь пропав. Комісаріат каже, що нічого про це не знає.

ПРОТИ ЦЕРКВИ.

МОСКВА. — Омелян Ярославський, голова „Ліги безбожників“, пише в звязку з занятими західно-українськими і білоруськими землями, що церква нічого ніколи не зробила для визволення пролетаріату, а навпаки, тримала нарід „у темноті й ненависті до більшовизму“.

ВЖЕ Й ЛИТВУ „ЗАПРОШУЮТЬ“.

МОСКВА. — Совети вже так якби взяли під свою „опіку“ Естонію. Латвійського міністра справ заграничних, Мунтерса, прийняли також без ніякої параді як і естонського, в протидежності до гучного приняття, яке влаштовано німецькому міністрові заграничних справ, Рібентропові. Значить і Латвії подиктують „опіку“, яка полягатиме в тому, що латвійські води будуть контролювані советськими кораблями. Тепер запрошено в такий самий спосіб вже й литовського міністра заграничних справ, Урбиса, щоб обговорити з ним справи, які відносяться до „доброї обидвох країв“. Советам іде покищо про певні залізничні привиди. Зате згідні відступити Литві литовську округу, забрану від Польщі, але без Вильна, яке то місто литовці вважають, як відомо, своєю історичною столицею.

КОНФІСКУЮТЬ МАЙНО КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ. — Франція взялася за радикальні заходи у ліквідації комунізму. Новий розпорядок заряджує конфіскацію всього майна розв'язаної комуністичної партії, як централі, так і товариств, що були з нею зв'язані. Як знаємо, комуністична партія в Франції розвивалась дуже швидко й мала масу прихильників. Була добре організована й мала всюди свої організації, що містились дуже часто у своїх власних домах. Центральна мала в Парижі величавий будинок.

ХТО ЗАТОПИВ?

ЛОНДОН. — На полудневім Атлантику затоплено британський торговий корабель „Клімент“. Кажуть, що його затопила німецька субмарина, а інші, що затоплення доконав німецький панцирник нового типу. Тепер питання: Як там дісталася субмарина, а ще важніше, як міг дістатись аж так далеко німецький панцирник, не полавши в руки англійської чи французької флотії?

НА РІЖНІ ТЕМИ

СПАСІННЯ.

Доносять з Москви, що советські літаки літали понад окуповані українські села й розкидали лютючки, в котрих попадали зміст німецько-советської угоди й запевняли українців, що для них уже скінчилося панування польських панів.

Не подали лише, які пани тепер над українцями будуть панувати.

ВАРВАРИ.

Заговорили польські демократичні клуби стейту Нью Йорк у польській справі. Відкликаються до Злучених Держав дозволяти возити в Європу зброю, а при тому осуджують гострими словами Росію за варварство.

Варварство Росії, кажуть клуби, лежить у тому, що Росія наїхала на Польщу.

Під наїздом треба розуміти напад, себто грубе обмеження свободи одиниці, чи великого числа людей, звичайно під страхом смерті або каліцтва.

Коли наїзд большевицької Росії на Польщу є варварство, то таксамо варварством є наїзд Польщі на Україну й Білу Русь.

ОДИН ПРИГАДУЄ П. ДРУГИЙ ЗАБУВАЄ.

Нарешті й Чорчил, англійський міністер флоту, згадав Україну. У своїй промові на радіо, що була немовби відповіддю на мирові заходи Гітлера, Чорчил сказав між іншим:

„Коли пана фон Рібентропа (німецького міністра закордонних справ) покликали до Москви в минулому тижні, то це лише на те, щоб він прийняв відомо факт, що нацистичні наміри на балтійські держави й на Україну мусять скінчитися”.

Це значить, що Сталін сказав твердо Гітлерові: „Як хочеш бути зо мною приятелем, забудь за Україну”.

ВІЙНА Й ДЕМОКРАТІЯ.

У своїй промові сказав Чорчил, що, не зважаючи на війну, в Англії буде радити парламент та що в цьому парламенті опозиція буде могла критикувати кожний крок уряду.

Такий парламент Чорчил називає виразником демократії. Ця заява є видно звернена проти згодогів, що на випадок війни проти тоталітарних держав Англія для кращого ведення війни сама перемінилась в тоталітарну державу.

КИЙ З ДВОМА КІНЦЯМИ.

Змалювавши парламент як виразник демократії, Чорчил вказав як на доказ сили парламенту факт, що парламент без вагання ухвалив у минулому тижні великанські видатки на военні цілі.

Це один спосіб показування сили парламенту. Та є ще й інший. У британській палаті лордів виставі в Нью Йорку можна бачити копію образу, котрого оригінал висить у британському парламенті, а котрий представляє, як представники парламенту повідомляють міністра англійського короля Генрика Восьмого, що парламент відмовився дати йому жадані ним гроші.

Можемо собі представити, що значить вивіщення такого образу в парламенті: цим англійський нарід хоче сказати королеві: як хочемо, дамо гроші, як не захочемо, не дамо.

НАСЛІДКИ ВІЙНИ.

Португальський уряд обмежує рух залізничних поїздів, бо через війну подорожів уголь.

Як звісно, Португалія не воює. Та війна відбивається й на ній.

Як каже перевернутий при-

повідка: Де два б'ються, там і третій щось обрве.

НАСЛІДКИ ПЕРЕМІН.

Американський амбасадор до Альбанії вихав з поворотом до Америки.

Як можемо припустити, цей амбасадор уже на своє становище не вернеться. І на це становище не буде мабуть установлений ніякий наслідник.

Для цього амбасадора воно не зовсім добре, як не добре для тих, що евентуально могли стати його наслідниками. Однак для Америки це ошадніще.

Та як для альбанців?

ТЕЖ ЧЕРЕЗ ВІЙНУ.

Кораблі, що приїжджають тепер в Європу до Америки, так переповнені пасажирами, що люди сплять у салюнах і на коридорах. Не зважаючи на те, італійська корабельна лінія заявила, що вона відкликає з руху два великі кораблі.

Подіє за причину те, що подорож кораблів з Європи до Америки дуже поплатна, але з Америки до Європи не дає ніякого приходу.

Пояснення зовсім ясне: однак чи не значить воно припадково, що Мусоліні збирається на війну?

ПРИВИТАННЯ ДИКТАТОРІВ.

Відомий англійський картуніст Лов намалював стрічу Сталіна з Гітлером по перемозі над Польщею.

Знімаючи шапку з голови й кладучи руку на серце, Гітлер каже: „З ким маю приємність? Чи не з шумовинням землі? Це натик на слова Гітлера про Сталіна.

Сталін, здіймаючи собі шапку й кладучи руку на серце, каже: „Ви певно будете кривавий скритовбивник робітників?” Це слова Сталіна про Гітлера.

ПОЛЬСЬКА ЛЬОЯЛЬНІСТЬ.

Зібралася річна конвенція польських демократичних клубів в Амстердамі, Нью Йорк, і ухвалила резолюцію за боротьбу проти „неамериканських акцій”.

Чого вони справді хочуть, можемо догадатися: попертя для відбудови Польщі з боку американського уряду.

Чи це „американська акція”?

БЕЗ КОЛЬОРУ.

Телеграми в Парижу описують нового президента Польщі, Владислава Рачкевича, так: з професії правник, людина без політичного коліру, уміркований консерватист з демократичними нахилами.

Це нагадує відповідь парубка на запит: якої ти, хлопче, жінки хочеш?

„Має бути”, відповів, „тонка, висока, низька, присадкового росту”.

ШАСТЯ КОЛОМ ТОЧИТЬСЯ.

Так каже приповідка, та поляки про це не пам'ятали, коли не хотіли признати уряду Західної України на еміграції за уряд.

Має тепер та сама Польща уряд на іміграції, бо вся територія польської держави захоплена іншими державами.

ДБАЮТЬ.

З Німеччини йдуть гурмами фотографії голодних поляків, котрих кормлять німці.

З Західної України йдуть гурмами широкі донесення про те, як російські війська на Західній Україні кормлять українців комуністичними відозвами.

Очевидно, оба заходи пропагандні. Цікаво, котрий дасть кращі висліди.

У СУДІ.

Суддя: Ви обвинувачені не лише за крадіж авта, але ще й за швидку їзду.

Задій: Ах, пане суддя, як же я міг їхати поволі вкраденим автом?...

СОЮЗОВЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТИКАТ!

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ 10, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 138, 250, 254, 262, 277, 350, 370, 381, 387, 390, 414, 421, 434, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

вище згаданих відділів відбудуться

В НЕДІЛЮ, 29. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 29, 1939)

в годині 2. пополудні

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ,

127 PARK STREET, NEW HAVEN, CONN.

На ці збори повинні прибути обовязково всі урядники та бувші делегати вище поданих відділів. Таксамо запрошуються членів головно з поближких місцевостей. Про справи У. Н. Союзу реферуватиме гол. секретар Укр. Нар. Союзу Д. Галичін. Таксамо в організаційних справах буде промовляти окружний організатор А. Маланчук.

Комітет відділів У. Н. Союзу стейту Конектикат.

Як один українець говорив з французом про інших українців, що живуть у Франції

(Від власного кореспондента).

Париж, 18. серпня. 1939.

У паризькому тижневику „Ля Флеш” — „Стріла”, органі французької партії фронтістів — партії, що „поборює великі банкові трести та впливи чужинських урядів” — як каже її партійне гасло, появилася стаття п. з. „Українська еміграція” („Ля Флеш”, ч. 182, 11 — 18. серпня 1939. р.).

Автор п. Б. (чи не п. Беранс, бо таким іменем підписана і стаття, що обговорює російську еміграцію у Франції в тому числі „Ля Флеш”) говорив з п. Шаповалом, головою Української Громади у Франції і від нього взяв інформації про інші українські організації у Франції, як це зовсім виразно бачимо із дальшого тексту, який наводимо в точному перекладі:

„Українська еміграція знайшла у Франції широкі можливості, щоб себе організувати та розвинути діяльність у всіх ділянках свого соціального життя. Під покровом Української Громади у Франції, що має багато членів, створили цілу мережу бібліотек та організували виклади, де робітники, що прийшли в Галичину, навчилися читати і писати. Кілька днів тому відкрили в Монбеліар „Народний Дім”, який збудували українські робітники, що працюють у фабриках Пежо.

„Це товариство (себто Українська Громада) має демократичну та соціалістичну тенден-

цію, та мусить вести завзяту боротьбу з іншими групами, що бажать узяти під свій вплив українських емігрантів. Спершу велику діяльність розвинули були комуністи. Однак якийсь незрозумілий зворот наказав тим самим комуністам стати палкими звелічниками гетьмана Скоропадського претендента на український престіл, проте гетьманого німцями. Гетьманська партія складається з ультра-реакційних елементів, що мають звязки з реакційними російськими колами, яких симпатії для гітлерівщини відомі. Німецька пропаганда використала цю групу. Завдяки німецьким допомогам багато публікацій українською мовою розкинено між емігрантами у Франції. Один з відомих гетьманців, Олександр Севрюк, колишній шеф української комуністичної організації у Франції, займає нині визначне становище референта українських справ при гітлерівському міністрі Розенбергові.

„Крім гетьманців існує тут г. зв. „націоналістична організація з виразною фашистською та гітлерівською тенденцією. Ця організація видає в Парижі великий тижневик „Українське Слово”.

„Берлін дуже пильно дбає про пропаганду між українськими емігрантами. Тому ця „націоналістична” пропаганда, підтримана німецькими фonda-

ми, дуже діяльна всюди, де живуть українці. Отже не дивне, що Франція стала дуже важним центром тієї „націоналістичної” пропаганди. Окремі емісарі вешталися по Франції та збирали адреси українців. За тим прийшла повінь лютючок, книжок, газет з гітлерівськими тенденціями, які дістали безплатно всі українські колонії у Франції. Всі ті публікації приходили з Берліну. В сучасну хвилину є понад 60 „націоналістичних” організацій. Вони мають добре організований технічний апарат, велику друкарню та книгарню.

„Щоб зневолити українців, що не хочуть іти за гітлерівськими директивами, та щоб зломити їх опір, „націоналісти” мають різні методи, до нагальности включно. Вони погрожують опірним їхній пропаганді, що їх повикликають із Франції. Деякі „націоналісти” представляються за поліційних агентів, щоб налякати наївних та нетямущих.

„З окремим запалом „націоналісти” поборюють Українську Громаду у Франції, якої президентом є п. Шаповал. Щоб оцінити, в якій мірі це тов. перешкоджає гітлерівській пропаганді, вистачить згадати, що від кількох місяців німецька пропаганда через радіову віденську стацію надає аж окремі щоденні авдіції українською мовою, призначені виключно для українців, що живуть у Франції. Треба признати, що ці радіові авдіції баламутять часто слухачів. Навіть одна місцева установа покинула під впливом цієї пропаганди товариство (тобто організацію п. Шаповала) та перейшла до націоналістів”.

Шановні читачі нехай вибачать, що в такі переломові хвилини для держав і народів ми передаємо такі дрібні звістки, на перший погляд смішно маловажні. Однак це теж образок деяких тут хронічно нездорових відносин між українцями на терені Франції. Нема ніякого сумніву, що закид, мовляв, гетьманці, чи найбільша українська організація у Франції т. зв. „Український Народний Союз”, що має велику українську друкарню та книгарню в Парижі — субвенціоновані Німеччиною, закид, кинений українцем перед французьким журналістом, належить до категорії винчиків, які пахнуть поганого провокацією. Якщо політичне міжнародне положення нам дозволить, то за якийсь час, як пройнуть ті гарячі політичні дні, можна буде на сторінках „Діла” розяснити такі темні справи. Про них варт подати до загального відома, бо вони затроюють не тільки українське еміграційне життя у Франції, але шкодять усім нам, на рідній землі і поза нею. — („Діло” з 25. серпня 1939).

Юрій Студинський.

СЕНЗАЦІЙНА РОЗМОВА ПРЕЗ. О. Д-РА ВОЛОШИНА З ПРОВІДНИКОМ ХОРВАТІВ

Католицька „Польонія” з 22. серпня помістила статтю свого паризького кореспондента п. з. „Незвичайні ревелції о. Волошина” про сензаційні подробиці розмови президента о. д-ра А. Волошина з провідником хорватів, Мачеком. Кореспондент „Польонії” підкреслює, що д-р Мачек подав подробиці своєї розмови з през. Волошином під час побуту в Загребі по безрезультатних діях ч. р. в інтерв'ю з загребським кореспондентом французького щоденника „Парі Суар”, Юрієм Ударом, на тему внутрішнього положення в Югославії.

Коли — говорив о. Волошин — я зясував собі докладно справу, що та Чехословаччина, яка виїшла з німецького договору, засуджена на

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІМ ПОТРІБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитися читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

- Ось Вам вибір таких книжок для дітей:
- ДРУГА КНИЖЕЧКА** (читанка для 2. класу) М. Матвійчука — 50 ц.
- ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА** (читанка для 3. класу) М. Матвійчука — 60 ц.
- ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА** (читанка для 4. класу) М. Матвійчука — 75 ц.
- ШКІЛЬНИЙ СПІВАНИК** у двох частих. Зладив Ф. Колесса — 75 ц.
- СПІВАЙМО**, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса — 20 ц.
- ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ**. В укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Ф. Колесса — 60 ц.
- СПІВАНИК** для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський — 30 ц.
- МАЛИЙ БАНДУРИСТ**, збірка пісень для дітей. Підбрав і впорядкував Михайло Таранько — 20 ц.
- ДИТЯЧІ ЗАБАВИ**, зібрав і впорядкував Михайло Таранько. Містить гарні забави і пісні для дітей з музикою до пісень — 35 ц.
- СЕРДЕЧНИЙ ВІНОЧОК**, вязанка святочних бажань для українських діточок. Зміст: Бажання на іменини або уродини, на Новий Рік, на Великдень, на Різдво, на Свято Матері. Також деклямації на Свято Матері. — 30 ц.
- ПРИГОДИ РОМКА БОМКА**. Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. — 30 ц.
- МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ**, І. Крип'якевича — 15 ц.
- МАЛИЙ КАТЕХИЗМ** християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович — 35 ц.
- БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ**. Перші початки науки релігії о. С. Біленький. Ілюстровані — 35 ц.
- ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ** в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький — 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ:

- МЕТОДИКА** правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський — 65 ц.
- МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК** до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук — 75 ц.

Замовлення слати:

“SVOBODA”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

загладу, повідомив я Берлін інвазією. Відповідь, що я її діпро дуже цікаву пропозицію, став, звалила мене просто з що її дістав з Будапешту. Отже мадярський уряд за згоду прилучити Карпатську Україну до корони св. Стефана — прирікав признати цій же Україні таку автономію, яку перед війною мали Хорватія і Славонія. Я особисто був рішеним прийняти пропозицію, але не міг цього зробити без порозуміння з Берліном. У першій половині березня повідомив мене німецький уряд, що під ніякою умовою не годиться на таке подання справи Карпатської України, бо це потягнуло за собою спільний польсько-мадярський кордон, якому Берлін рішуче противиться.

Наслідком такої заяви говорив о. Волошин — проголосив я незалежність Карпатської України дня 14. березня 1939. р. При цій нагоді ще раз мене запевнили, що Німеччина доконче потребує Карпатської України, бо рішена створити Велику Україну двома етапами. В першому етапі мали прилучити до Карпатської України територію Сх. Галичини, у другому мали об'єднати цю Україну, себто злучити з Советською Україною. Супроти таких планів доручили мені боронити нову державу перед натиском мадярів. Отже коли в наші кордони увійшли мадяри, я приказав ставити спротив, переконаний, що німецька армія прийде мені з допомогою. В іншому випадку, здаючи собі справу з малих сил, до їх мав я до розпоряджисті, ніколи не був би видав такого приказу. Однак заповіджена підмога не приходила. Тоді получився я з Берліном та домагався висилки військ, необхідних до оборони нашої території перед мадярською

НА РОЗПУТТІ

Історія одної родини. Написав Р. Д. Савчук. З передмовою Л. Нигрицького. Ст. 128. Видавництво „Українська бібліотека”. Видавель Іван Тиктор, Львів.

Оповідання одного адвоката, що через помилкове виховання не вдалося йому діти.

Ціна 50 центів. Замовляйте в „Свободі”: „Svoboda” P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕМОВБИ НА ВІЙНУ.

Бритійський прем'єр Невіл Чеймберлін маширує до свого уряду, з парасолою через плече, немовби з карабіном.

ФАКТИ ПРО ВІТАМІНИ

Офіційна публікація Департаменту Рильництва Злучених Держав, під назвою „Консумерс Гайд“, помістила недавно цікаву статтю, в якій остерігає американське громадянство перед усякого роду ошуканцями, які торгують вітамінами. Крикливі оповістки про вітаміни бачимо майже на кожному углі, чуюмо їх на радіо і читаємо в газетних оголошеннях. Торговці настійливо намовляють громадянство купувати вітаміну поживу, вітаміне мило, пасту до зубів, тощо. На ділі буває так, що дуже часто їх балакани не має нічого спільного з вітамінами. Наука не завжди одобрює все те, що продавці говорять. Коли хто хоче вважати вітаміни чудом двадцятого століття, то повинен також знати, що наукові дослідники ще самі не багато про вітаміни знають. Всі крикливі оповістки про вітаміни є тільки звичайною рекламою.

Пересічна людина може дістати всі потрібні вітаміни з відповідно приготованої поживи. А спеціальних вітамініх препаратів потрібно лише дітям, підрослкам, вагітним жінкам, матерям, які грудьми кормлять дітей, і тим, що видужують із недуг. Хто думає, що йому також треба спеціально зладженого „лікарства“ з вітамінами, той повинен перше всього удатись до свого фамільного лікаря. В таких випадках лікар звичайно приписує зрівноважену дієту, яка має в собі потрібні вітаміни. Якщо лікар не зможе цього зробити, тоді доперва приписує їх у формі лікарства. Хто робить це на власну руку без лікарської поради, цей може нажитися на великі неприємності.

Вітаміни це окремі хемічні субстанції, які виконують у людському організмі свої окремі функції. Вчені вже дослідили складники деяких вітамінів. Наприклад, вітаміна А ділає на ріст і посилює загальному здоров'ю людини. Вона знаходиться в яйцях, маслі, сирі, молоці і рибячій трані. В зеленій й огородині знаходиться субстанція „провітаміни А“, яка в часі шлункового травлення також перетворюється у вітаміну. Без вітамінів А людина може терпіти на біль зубів і може мати лиху форму костей, не буде рости нормально і не матиме відпорної сили супроти недуг.

Вітаміна В побуджує апетит. Вона знаходиться в цілих зернах, оріхах, фасолі і в зеленому горосі. Крім того вона ще є в свинині, курячій м'ясі, в нирках і печінці. Підчас варення або печення м'ясо губить майже половину своїх вітамінів.

Найбільш для нас потрібною є вітаміна С. Брак такої віта-

міни спричиняє недомогання зубів, біль суглобів, упадок ваги і загальне умучення нашого тіла. Вітаміна С знаходиться в цитринових овочах, а саме помаричі, цитрині, тощо. Крім того вітаміна С знаходиться ще й у помідорах, ріжнородних ягодах і всякого роду огородині.

Вітаміна Д є необхідна для дітей і для вагітних жінок. Від неї залежить утворення зубів і нормальний розвиток кісток. Найбільше такої вітаміни знаходиться в рибячій трані, а також у яєчному білку. Тому, що такої вітаміни бракує в щоденній дитячій харчі, спеціалісти дієт поручають тим матерям, яких діти не мають ще шість літ життя, щоб кожного дня подавали їм від одної до двох маленьких ложечок рибячого трану, званого „кад лівер ойл“. Тоді діти матимуть добрі зуби і кістки.

Сонце також постачає вітаміни Д. Людська шкіра має в собі так звану „провітаміну Д“, і як людина вигривається кожного дня по кілька хвилин на сонці, то „провітаміна Д“ перетворюється у правдиву вітаміну Д.

Пересічна людина, яка їсть зладену огородину, овочі, м'ясо, сир, яйця, масло, зерно і це, молоко, не повинна мати ніяких недомогань, бо вона дістає всі потрібні вітаміни. Вітаміни у згущеній формі вживаються для дітей, а старші вживають лиш тоді, як лікар припише.

Треба ще згадати, що велику роль в цій справі грає кухар чи мукхарка, яка приготує поживу. Вже добре досліджено, що деякі вітаміни заскоро у воді розпускаються. Тому треба вважати на те, як саме дану поживу повинно варити, щоб вона не страждала вітаміном. Спеціалісти в цій ділі дораджують не вживати при варенні забагато води. Чим менше води, тим краще.

ФЛІС.

УРЯД БЕЗ ТЕРИТОРІЇ.

Америка признала Владислава Рачкевича правним начальником польського уряду, не зважаючи на те, що нині вся територія Польщі окупована чужими державами.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN INDEPENDENCE SEEN IN DEFEAT OF POLAND

People Hate Moscow Worse Than Warsaw, Educator-Leader Here for Speech Says

Ukrainian resentment of the Polish yoke was seen today as a powerful contributing factor in the swift advance of the German invasion.

Dr. Alex N. Granovsky, professor at the University of Minnesota and head of the Ukrainian movement in this country, did not attempt to conceal his countrymen's interest in the European war while in Pittsburgh yesterday.

Although the ultimate goal of the Ukrainian is complete independence, they believe that goal can best be accomplished by a German victory in Poland, according to Dr. Granovsky. This, he believes, would lead to a German economic and political "protectorate" over Ukrainians now under Polish domination and to eventual independence of all his fellow countrymen.

Not Pro-Nazi

Dr. Granovsky, who came here to address a group of Ukrainians at McKees Rocks last night, emphasized at the same time that Polish Ukrainians "are not pro-Nazi."

"The Ukrainian people, however, cannot forget the churches that were demolished by the Poles and converted into cavalry stables."

"We cannot forget that our reading rooms have been demolished, our schools closed and even our clubs and co-operatives abolished."

"We cannot forget the brutal pacification of innocent populations. The Ukrainian people cannot forget these things over night and ignite the spark of great love for Poland."

Hate Russians

But if the Ukrainians are filled with smoldering anger against the Poles, they are even more antagonistic toward the Russian, Dr. Granovsky declared.

He pointed out that there are about 35 million Ukrainians in southwestern Russia, eight million in Poland, a million and a half in Rumania and three-quarters of a million in Hungary.

Russia, he believes, will eventually be drawn into the war by the fear of German aggression after the conquest of Poland.

And such a re-alignment might, Dr. Granovsky believes, find England arrayed on the side of Germany in a fight to the death with Soviet Russia. He believes that even today, England and Germany are "closer under the skin" than are England and Russia.

Stabilizing Influence Seen

An independent Ukrainian nation would serve as a stabilizing influence between Russia and the rest of Europe, he believes, just as Ukraine did in the Thirteenth Century.

"The Ukrainians stopped the Tartar invasion in the Thirteenth Century," he said. "They lost their own independence, but they saved Western Civilization."

It is in this way, Dr. Granovsky believes, that Europe eventually will be "saved" from another invasion from the east.

Wars will continue to break out in Europe every few years as long as the fiery independence of such nationalities as the Ukrainians are not recognized by the larger powers, Dr. Granovsky believes.

And to sum up the present war: "No matter who wins, the warring nations will be defeated."

The Pittsburgh Press, Sunday, September 17, 1939.

UKRAINE'S CASE GROSSLY MISREPRESENTED BY PROPAGANDA. NATION'S SCHOLAR EXPLAINS ON RETURN TO MINNESOTA

People, Divided Between Four 'Hostile' Powers, Desire Only Independent State, Dr. A. A. Granovsky, 'U' Professor, Avers.

The attitude of the Ukrainians who desire, above all else, the establishment of an independent and united state, has been grossly misrepresented during the present European war si-

КОМУНІКАЦІЯ В ТЕМНОТІ.

Мешканці великих міст Англії поволі привикають ходити і їздити слабо освітленими вулицями. Цей циклост приліпив собі на плечі знак з білої тасьми, щоб його не розбив автомобіліст.

tuation, one of the nation's foremost scholars of the Ukrainian situation declared last night.

The plight of Ukraine—whose 50,000,000 people, all of one ethnic group, are divided between four "hostile" powers—was explained by Dr. Alexander A. Granovsky, associate professor of entomology and economic zoology at the University of Minnesota upon his return from a lecture tour yesterday.

Seek United Country

As president of the Organization for the Rebirth of the Ukraine, Dr. Granovsky said "Our aim is eventually to create a completely independent and free united Ukraine state."

"It is extremely unfortunate," he asserted, "that Communist propaganda has made it appear that the Ukrainians desire for independence is only German propaganda. Actually, the movement for freedom has been going on ever since the disintegration of Ukraine as an independent state."

Under Yoke of Tyranny

Dr. Granovsky explained that of the 50,000,000 Ukrainians, 35,000,000 live in the Russian Ukraine, 8,000,000 in Poland, 1,250 in Rumania and 750,000 in Hungary. "All are of one ethnic group," he said, "and live in a contiguous area."

Each of these minorities is suffering under the yoke of tyranny. "In Russia it is the Communist tyranny; in Poland it is the Polish tyranny," he explained, "when Germany invaded Poland, there were vast numbers of Ukrainians who refused to fight for Poland, not out of sympathy for the Germans but because of dislike for the Poles."

Cites Discriminations

Dr. Granovsky told of many acts of discrimination against both the Polish and Russian Ukraine peoples, and said the people have little to choose between the two. He said 34.1 per cent of the Polish state is Ukrainian.

Tracing the history of the Ukraine's development, he said that this area for 250 years during the Tartar

invasion from the east held off the invader and acted as a buffer state while western civilization was being developed.

Once Part of Russia

With the creation of the Russian empire, Ukraine was included as part of Russia, and since that time the area has been divided by bordering nations. The latest partition, he said, took place in the peace treaties that ended the (world) war.

"It is a tragedy," he added, "that a people with the same language, same tradition, same culture, should be denied the independence they wish so intensely." He said that had the Allies, in creating a buffer state in the east, been wise, they would have united the Ukraine, because the "people there would be determined and capable of withstanding any advance."

Dr. Granovsky's tour took him to 12 eastern cities where he addressed Ukrainian groups on the European situation.

(The Minneapolis Morning Tribune, Tuesday, September 19, 1939.)

ФАБРИКА БАТІ ВЖЕ ПРАЦЮЄ В КАНАДІ.

Фірма славної чеської фабрики обуви Яна Баті набула стару фабрику паперу в Френкфорді, Онт., в Канаді, усталила патрібну машинерію, яку спровадила з Чехії й недавно почала масову продукцію черевиків, головню жіночих. Френкфорд має 850 душ населення, з того 225 осіб без праці. Всі мешканці без винятку радіють, бо як для них так і для загалу фабрика Баті означає великий добробут і зріст містечка, що положе біля Трентону — осідку найбільшого детунського майдану й військової школи для летунів. Часописи пишуть, що впродовж двох місяців можна буде набути в цілій Канаді черевки Баті, найкращої якості, по ціні два долари за пару.

До Френкфорду почали з'їждати з усіх сторін безробітні, але фірма наймає передовсім місцевих людей, а сторонських буде брати аж опісля й то через своє бюро в Торонті. Перший, що дістав у Баті роуту, є українець з Карпатської України, Ф. Оспенко. Першого року фірма буде zatrudнювати 500 осіб, а потім 1,000.

Канадійські фабриканти взуття наробили багато крику з приходом до Канади Баті, бо з ним ніхто не годе вести конкуренції.

ЗДИЧИЛ ДІВЧАТА.

Англіійські газети повідомляють, що місіонар Сінг знайшов в індійських джунглях дві здичили дівчата, що жили в деревах як малпи, кормились лісовими ягодами та овочами і втікали від людей, як лиш когось узрили. Дівчата мали коло 15 літ, були зовсім нагі і не вміли говорити. Місіонар зловив їх і привіз між людей. Усі стоять тепер перед згадкою, звідки ті дівчата взяли у лісі. Мабуть десь у дитинстві потрапили в ліс, з якого не могли вийти і зовсім здичили.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Повідається всіх членів Тов. „Зоря“ від 69 У. Н. С. юзу, що дозволити його члену ІВАН БОБЕЦЬКИЙ, стар. що жив під ч. 338 1st 239 Стр. у Бронксі, Нью Йорк, номер для 30, вересня 1939 р.

Тіло пок. лежить у похоронній заведенні Волтер Кук і син (Walter Cook & Son) Jerome Ave., — 190 St., Bronx, Jerome Ave. Subway Fordham Road Sta.

Похорон відбудеться в середу, 4 жовтня, в 10. год. рано в укр. кат. церкві св. Юра, 28 1st 7. вул. у Нью Йорку. Простіть членів взяти участь.

За уряд Тов. „Зоря“:
Г. Забавчук, предс.;
Л. Кришук, кас.;
М. Диктей, секр.

Д-р ВОЛОД. ГАШИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ
890 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066

Урядові години: Від 1 до 3 попол., від 6 до 8 вечір.
В меділі згідно з умовою.

Д-р С. ЧЕРНОВ
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров
Аналіза крові для подружжя св. доцтва
Геморойди й жінки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.
NEW YORK CITY, Room 14.
Gramercy 7-7897

Офісові години 10—3; меділі 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & Фларископ.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
доводять до безоприбного терпіня
Аналіза крові, луги „Екс“, аналіза сечі, медична екзамінація по низькій ціні
зарекомендувалися у дітях.
Рематичні стани, „Гей Фівер“, астма, клопотні відходові кишк, піхура залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ЛАРОМ.
DR. DE RUHA
128 East 86th St., New York City
Кожного дня від 10—2. год. і від 4—9. У меділі від 10—2.
Особна ждальня для жінок.

ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Історичне оповідання. Написав І. П. Горішівський. З передмовою Миколи Голубця. Видавництво „Українська бібліотека“. Накладом Івана Тиктора, Львів. Ст. 127. Книжка має 20 розділів.

У цій оповіданні розповідається про різні пригоди двох українських студентів у Львові, що вибралися на вищі науки до Києва й опинилися у війську Хмельницького. Тут описані докладно подвиги полк. Семени Височана, що був провідником українських повстанців у Галичині.

Ціна (в оправі) 75 цнт.

Замовляйте в книгарні „Свободи“.

“Svoboda”
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

ПАНИ ПИЛЬНУЙТЕ ВАШЕ ЛІЦЕ, щоб воно не старілось і не лишилось. Можете це зробити тоді, коли ви зробите самі власний, добрий косметик. Пиліть і задухайте \$1.00, за що одержите дві річні форми опрацювані спеціалістом-косметиком.

GREGORY SENIOW
Beauty & Cosm. Spec.
14. W. Chestnut St., Chicago, Ill.

НОТИ — НОТИ — НОТИ
(Державне Видавництво України)
Ой у саду вишні, Кошиць 10 ц.
Више, више, Кошиць 10 ц.
Ой ти гарний Семене, Лисенко 15 ц.
Ой при лужку, Рубець 15 ц.
Ой летіла зозуленька, Ревуцький 30 ц.
Боже великий Україну храни, Давидовський 30 ц.
На городі верба рясна, Демущин 10 ц.
Ой марнож я марно в турні сніжку, Метусь 30 ц.
Ой шок то за шум, Стеценко 10 ц.
Ой дуб дуба, дівчино моя любо, Ревуцький 30 ц.
Ой три плахи, Білого 35 ц.
Замовляйте в:
JOHN PROKOPENKO,
42 W. 18th St., Bayonne, N. J.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в меділі рано від 10 до 12.

GEORGE SALOWICH
FUNERAL DIRECTOR
and LICENSED EMBALMER
UKRAJINIAN POETREBNIK
Капелля і Офіс
3932 LIVERNOIS AVENUE,
DETROIT, MICHIGAN.
Phone: LAfayette 1334.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без різниці, як далеко позв. Ньюарком. Вразі потреби телефонує до нас. Обслуға шпирі і сесна. — Офіс:
883 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-8347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР
заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуға найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ
YORK І ОКОЛИЦІХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Malrose 5-6577

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

Гаярк був цілком збитий з пантелику, коли побачив, що Тарзан преспокойно застромив ножа за пояс і з порожніми руками очікував його прибуття. „А це що за мудрагель, що замисль тремтіти в смертельнім переляці, так зухвало мене зустрічає?“ — думав він собі. Та тут не було часу довго роздумувати.

Гаярк знав, що кожної хвилини може вискочити з клітки лев і кинутись на нього. Лев ріжниць між ним і Тарзаном не знає. Яка буде потіха для нього, що лев, розірвавши його самого, вбє опісля й Тарзана? Ні, треба наперед убити Тарзана, і то скоро, заки вискочить лев. А опісля може ціла та історія закінчиться.

З розмахом наскочив Гаярк на Тарзана і хотів безцеремонно прошити його груди списом. Але Тарзан зробив те, що він плянував, коли ножа застромляв за пояс: він миттю схопив обома рудами спису й вирвавши її з рук Гаярка кинув нею об землю. Гаярк з здивування аж жакнувся. Та тут же почав рятуватись.

Він сягнув по мечу, що теліпався коло його боку. Але Тарзан за той час теж не сидів тихо. Він кинувся до Гаярка і схопив його руки своїми ставевими пальцями. Надармо співався Гаярк. Сталеві пальці його не випускали. Втім по цілій арені розійшовся крик: „Лев, лев! Ось його вже випустити!“